

Ümmetin Devlet Kurma Gücü

2025 yılı, Batı liderliğindeki dünya düzeninin kaçınılmaz çöküşüne tanık olmuştur. Avrupa eğilimli “modern” sistem, artık modası geçmiş ve yanı sıra birçok sayıda krizleri çözmekten de aciz görünüyor. 2025 yılı, birçok ülkede milenyum kuşağının önderliğinde siyasi otoritelere karşı protesto dalgalarına tanık olmuştur; bu da ulusal bölünmelerin derinleşmesine, nesiller arası uçurumun genişlemesine, ekonomik gerilemenin yaşanmasına ve sosyal ve ekonomik parçalanmanın yayılmasına yol açmıştır. Bu yaklaşım, şu temel soruyu gündeme getiriyor: **Bir ümmeti, devlet kurma konusunda uyumlu, birleşik ve güçlü kılan şey nedir? Müslümanlar, istikrarlı bir siyasi sistem kurmalarını sağlayan özelliklere sahip midir?**

Bu soruyu cevaplamak için Müslümanların, kimliklerini ve bu dünyadaki rollerini belirleyen İslami hükümleri yeniden değerlendirmeleri gerekir. Müslümanlar sadece akrabalık, ırk veya vatan ile birbirine bağlı bir grup mu, yoksa onlar, Nebi Sallallahu Aleyhi ve Sellem'in getirdiği risaletle birleşmiş siyasi bir varlık mıdır? Müslümanlar, gerçek kimliklerini ve dinlerini fark ederek, sömürgeci ülkeler tarafından getirilen yabancı kavramları ayırt edebilir ve bunları İslam akidesi ile helal ve haram standartlarına göre değerlendirebilir, böylece Nebevi hidayet metoduna göre güçlü İslami bir hadarat inşa edebilirler.

Ümmet için imkansız devlet

Bugün Müslümanlar, Allah'ın hükmünün olmadığı, kimliklerinin ve aynı şekilde gerçek İslami Devlet mefhumunun kaybolduğu bir devlet sisteminin gölgesi altında yaşıyorlar. **Wael Hallaq'ın "İmkansız Devlet: İslam, Siyaset ve Modernitenin Ahlaki İkilemi"** (2013) adlı kitabı, derin ve tartışmalı bir konuyu ortaya çıkarmıştır; bu konu ise modern devlet ile İslam şeriatı arasındaki uyumsuzluktur.

İronik olan, birçok Müslüman modern devlet ile İslam Devleti arasındaki temel farkları kavrayamamakta ve bu da onların mücadelelerini seküler demokrasi çerçevesinde sürdürmelerine yol açmaktadır.

Wael Hallaq, "Modern İslam Devleti'nin" hem kavramsal hem de ahlaki olarak imkansız olduğunu, çünkü devletin mevcut biçiminin Batı modernitesinin bir ürünü olduğunu, bu yüzden "imkansız devlet" olarak adlandırıldığını savunmaktadır.” Ayrıca o, İslam'ın, mevcut haliyle modern bir devletin altında gerçekleştirebileceği fikrini reddediyor. Hallaq, bizzat moderniteyi sorunlu olarak görmekte ve Fransız sosyolog Alain Touraine'in "Modernite Eleştirisi" (1992) adlı kitabında, sekülerizmin sadece bilim ve teknolojinin değil modernitenin özü olduğunu savunduğu görüşünü yinelemektedir.

Bu nedenle Filistin'deki Kudüs sorununun çözülmemesi gayet doğaldır; dahası seküler rejimin esiri olduğu sürece bu sorunun çözülmesi imkansız hale gelecektir. Bu yüzden Filistin'in kurtuluşu mücadelesinde, Müslüman toplumun siyasi yaşamı ve devleti şekillendirme keyfiyetine dair daha geniş bir resmin gözden kaçırılmaması gerekir. Kudüs meselesinin, birçok Müslüman için siyasi

bir model haline gelen İslam Devleti'nin tanzim edilmesiyle eşanlamlı olan Hilafet mefhumundan ayrılması imkansızdır. Batı'da olumsuz bir bakış açısına sahip olmasına rağmen Hilafet, Müslümanlar tarafından belirlenen ve sadece Müslümanlar tarafından yönlendirilen bir devlet sistemidir.

Ümmet ve vatan mefhumu

Güçlü bir hadaratı olan bir ümmet, genellikle kendi değerleri ve kurallarıyla birlikte mütekamil net bir siyasi yaşam mefhumuna sahiptir. Peki Müslümanlar bu güce sahip midir? Evet, buna sahiptirler ancak onların çoğu, devlet hakkında Batı'nın seküler fikirlerine hayranlık duyduklarından dolayı bunun farkında değildirler.

İslam, İslam akidesinin olduğu tek bir akideye ve İslam şariatının olduğu tek bir kaideye dayalı olan bir toplum inşa etmiştir. İslam hadaratı nihayetinde benzersiz bir hadarattır; zira İslam hadaratının fertleri hayatlarını, değer ilkeleri (fikir) açısından birlik ve pratik metodoloji (metot) açısından birlik içinde sürdürmektedirler.

İslami hükümlerde ümmet mefhumu, siyasi gelenekte Batılı “ulus” mefhumuna karşılık gelmektedir. İslam ümmeti, sadece ırk ve vatanla birleşmiş bir grup olarak değil, hadaratta etkili aktörler olarak tasvir edilmektedir. Dahası İslam ümmeti, bu sınırları aşarak, bir devlet kurma ve yönetme gücüyle bağlantılı derin bir siyasi boyutu bünyesinde barındırmaktadır.

Ancak seküler Batı'nın aksine, “ümmet” mefhumu, dinin ikame edilmesi, toprağın gözetilmesi ve Allah'ın emirlerine uygun olarak adalet ve refahı gerçekleştirmek için çalışmakla yakından bağlantılıdır. Bu nedenle “ümmet”, Nebi Muhammed Sallallahu Aleyhi ve Sellem'in ümmetinin işleriyle çok yakından bağlantılıdır; zira İslam'da siyasetten kastedilen, insanların içeride ve dışarıdaki işlerinin tanzim edilmesidir.

Allah Subhanehu ve Teala şöyle buyurmuştur: **وَكَذَلِكَ جَعَلْنَاكُمْ أُمَّةً وَسَطًا لِتَكُونُوا شُهَدَاءَ عَلَى النَّاسِ وَيَكُونَ الرَّسُولُ عَلَيْكُمْ شَهِيدًا** **İşte böylece sizin insanlığa şahitler olmanız, Resul'ün de size şahit olması için sizi vasat bir ümmet kıldık.** [Bakara 143] Batı ile sırtlanışınlar için "vasat ümmetin" yorumu, dini ılımlılık (ılımlı İslam) mefhumunun özü olarak kabul edilmektedir. Ancak bu, hatalı bir anlayıştır; çünkü on üç rivayet, “vasat” kelimesinin “adalet” anlamına geldiğine işaret etmiştir. Çünkü sadece adil olanlar, kurtuluş ehli olan denge ehlidirler. Nitekim Ebu Said el-Hudri'den, **وَكَذَلِكَ جَعَلْنَاكُمْ أُمَّةً وَسَطًا** **İşte böylece sizi vasat bir ümmet kıldık.** ayeti hakkında Allah'ın Rasulü Sallallahu Aleyhi ve Sellem'in şöyle buyurduğu rivayet edilmiştir: **عُدُولًا** **Adil olanlardır.** [Buhari, Tirmizi ve Ahmed rivayet etti]

Böylece “vasat ümmet” ifadesi, İslam'ın hükümlerine bağlı adil ve seçilmiş bir kavim ve adil bir toplum anlamına gelmektedir. Bu ümmet, sadece siyasi çatışmalardaki araçlar değil, siyasi olarak aktif bir ümmettir. Yine bu ümmet, seçilmiş, sürekli büyüyen, birleşik, güçlü ve uyumlu bir ümmet olduğu gibi farklı milletleri tek bir potada eriten ve İslami düşünceyi ve onun ayrıcalıklı pratik üsluplarını kucaklayan bir ümmettir.

İşte bu mefhum, siyasetin merkezinde yer almakta olup devletin asli gücünün temel bir unsuru olarak somutlaşmıştır. Ümmet, kendi vizyonuna göre dünyanın işlerini şekillendiren siyasi bir ümmet olarak amel etmektedir; zira o, gerçek bir siyasi güçtür. İslam'da siyaset, hem devlet hem de ümmet yoluyla uygulanır: Zira devlet bu ilkeleri pratik olarak uygularken, ümmet ise devleti denetlemekte ve bu ilkelere bağlı kalması için ona rehberlik etmektedir.

Ayrıca Müslümanlar, bir ümmet olarak İslam davetini tüm insanlığa ulaştırma görevini üstlenmiştir. Bu yüzden Müslümanların, dünya ile etkileşim halinde olmaları, dünyadaki koşulların tamamen farkında olmaları, onun sorunlarını anlamaları, ülkelerin siyasi motivasyonlarını idrak etmeleri ve küresel siyasi faaliyetlere karşı uyanık olmaları gerekir. Ayrıca Müslümanlar, devletlerin stratejik siyasi planlarını, bunları uygulama yöntemlerini, diplomatik prosedürlerini ve manevralarını da dikkatle incelemeleri gerekir. Dolayısıyla Müslümanlar, daha geniş uluslararası bağlamda İslam ülkelerindeki siyasi sahnenin gerçek dinamiklerini de anlamaları gerekir.

İşte bu bilinç, Allah'ın izniyle benzersiz devletleri olan Hilafeti kurmaya ve İslam risaletini küresel olarak yaymaya yönelik dakik stratejiler geliştirmelerine imkan verecektir.

Hizb-ut Tahrir Merkezi Medya Ofisi İçin Yazan

Dr. Fika Komara